

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเติบโตอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจไทยในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมาทำให้เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาธุรกิจการเงินของประเทศให้เข้าสู่ระบบสากล และวิถีทางหนึ่งก็คือการจัดตั้งตลาดทุนเพื่อส่งเสริมการระดมเงินภาคธุรกิจและเอกชนให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยให้เอกชนสามารถระดมเงินได้เองจากตลาดทุน โดยไม่ต้องผ่านธนาคารพาณิชย์เหมือนที่ผ่านมา (อ้างในบทความวิชาการ บริษัท ไทยเรทติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด, 2538 : 1)

จากความคิดที่จะจัดตั้งตลาดทุนเพื่อส่งเสริมการระดมเงินภาคธุรกิจและเอกชนนี้เองหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ใช้เวลาหลายปีในการพยายามผลักดันให้เกิดการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศไทยด้วยการออกพรบ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ขึ้นมา พรบ. ฉบับนี้ได้ปูพื้นฐานการพัฒนาตราสารหนี้ในประเทศไทยให้มีความเป็นไปได้มากขึ้น เป็นการเปิดกว้างแก่ธุรกิจโดยอนุญาตให้บริษัทจำกัดสามารถออกตราสารหนี้เพื่อระดมทุนจากประชาชนได้โดยตรง และจัดตั้งตลาดรองสำหรับการซื้อขายตราสารหนี้ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือขึ้นในประเทศไทย

ความคิดที่จะจัดตั้งสถาบันจัดอันดับเครดิตขึ้นในประเทศไทยนั้น เริ่มเป็นจริงเป็นจังในปี 2533 เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับเงินช่วยเหลือจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) มาทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งสถาบันจัดอันดับเครดิตในประเทศไทย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ติดต่อให้บริษัท สแตนดาร์ดแอนด์ปัวร์ (Standard & Poor's) มาเป็นผู้ทำการศึกษาให้ผลการศึกษาของ S&P เสร็จเรียบร้อยในปี 2534 โดยมีข้อสรุปว่าการจัดตั้งสถาบันจัดอันดับเครดิตภายใต้สถานการณ์ขณะที่ทำการศึกษายู่นั้นอาจจะเร็วเกินไปทั้งนี้เพราะ ตราสารหนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก รวมทั้งทางการเองอาจจะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ และข้อกำหนดทางภาษีให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเอื้ออำนวยต่อการออกตราสารหนี้ในอนาคต

อย่างไรก็ตามในปี 2535 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และได้มีการผลักดันให้มีพระราชบัญญัติ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ออกมาบังคับใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปิดโอกาสให้มีการออกตราสารหนี้ได้ง่ายและสะดวกกว่าเดิม ทำให้คาดว่าจะมีการออกตราสารหนี้กันมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะที่ดูแลเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้นเห็นเป็นโอกาสอันดีที่จะผลักดันให้สถาบันจัดอันดับเครดิตเกิดขึ้นในประเทศไทย จึงได้เชิญองค์กรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะสนใจเข้าร่วมทุนในสถาบันจัดอันดับเครดิตที่จะจัดตั้งขึ้น มาร่วมหารือที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผลการหารือในวันนั้น ผู้ถือหุ้นกลุ่มต่าง ๆ ได้มอบหมายให้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นแกนกลางในการดำเนินการต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดตั้งสถาบันจัดอันดับเครดิตขึ้นมา

คณะทำงานซึ่งมี บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นแกนนำในการจัดตั้งสถาบันจัดอันดับเครดิตได้ดำเนินการจดทะเบียนบริษัท โดยใช้ชื่อว่า บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด หรือเรียกโดยย่อว่า ทริส เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2536 บริษัทมีทุนจดทะเบียน 100 ล้านบาท มีผู้ถือหุ้นจนถึงปัจจุบัน 60 ราย ประกอบด้วย ธนาคารไทยพาณิชย์ทุกแห่ง และสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนผู้ถือหุ้นภาครัฐประกอบด้วย กระทรวงการคลัง บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. สมาชิกสมาคมธนาคารไทย	22%
2. สมาชิกสมาคมบริษัทเงินทุน	22%
3. สมาชิกสมาคมบริษัทหลักทรัพย์	22%
4. สถาบันการเงินของรัฐ	19%
5. สมาชิกสมาคมประกันชีวิตไทย	5%
6. สมาคมบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม	5%
7. ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย	5%
รวม	100 %

การดำเนินงานของทริสจะเน้นความเป็นสถาบันเอกชนอิสระ เพื่อดำรงความเป็นกลางและความคล่องตัว ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดตั้งทริส ว่านอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากธนาคารแห่งประเทศไทย และการประสานงานก่อตั้งของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แล้ว ทริส ยังได้รับความเห็นชอบเป็นสถาบันจัดอันดับเครดิตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) หลังจากที่ได้ลงนามในสัญญาการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคกับสถาบันจัดอันดับเครดิตชั้นนำของสหรัฐอเมริกาคือ บริษัท สแตนดาร์ดแอนด์พัวร์ (เอสแอนด์พี) ในสัญญาการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคนั้น ผู้บริหารและพนักงานของทริสจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ข้อตกลงความช่วยเหลือด้านเทคนิคซึ่งทริสได้ทำไว้กับบริษัท สแตนดาร์ดแอนด์พัวร์ (เอสแอนด์พี) โดยผู้บริหารจะได้รับการฝึกอบรมในด้านการจัดองค์การ

ด้านธุรกิจ และการบริหารงาน ส่วนพนักงานจะได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับเครดิตสำหรับในประเทศไทยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือทำหน้าที่จัดอันดับคุณภาพและความเสี่ยงของตราสารหนี้ โดยการวิเคราะห์และประเมินความสามารถของผู้ออกตราสารในการชำระหนี้ภายในเวลา รวมทั้งภาวะผูกพันอื่น ๆ และเงื่อนไขที่กำหนดด้วยความเป็นกลาง และนำผลการจัดอันดับนั้นเผยแพร่แก่ผู้ลงทุนในรูปแบบของสัญลักษณ์ตัวเลขหรือเครื่องหมายที่บอกถึงชั้นหรืออันดับความเสี่ยงที่เข้าใจง่าย ทั้งนี้ถือเป็นการให้บริการด้านข้อมูลและข่าวสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ลงทุน นอกจากนี้ การจัดอันดับความน่าเชื่อถือยังมีประโยชน์ต่อทั้งสถาบันการเงิน ผู้ออกตราสาร นักลงทุน ในแง่ต่าง ๆ อีกด้วย

สำหรับนักลงทุน การจัดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นเครื่องชี้ความเสี่ยงของตราสารให้แก่นักลงทุน ซึ่งต่างก็มีแนวทางในการลงทุนที่แตกต่างกันออกไป นักลงทุนสามารถใช้การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารมาช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อตราสารของตนเองได้ ช่วยให้นักลงทุนประเมินผลตอบแทนที่ควรได้รับจากตราสารที่มีความเสี่ยง ในระดับหนึ่งว่าควรจะได้รับผลตอบแทน ณ ระดับใด ซึ่งก็แน่นอนว่าตราสารที่ได้อันดับเครดิตต่ำจำเป็นต้องให้ผลตอบแทนมากกว่าตราสารที่ได้อันดับเครดิตสูงเป็นธรรมดา การจัดอันดับความน่าเชื่อถือยังเป็นเครื่องมือในการจัดการลงทุนให้แก่นักลงทุนโดยไม่ต้องทำการวิเคราะห์หรือจัดหาข้อมูลด้วยตนเอง ทำให้นักลงทุนสามารถประเมินราคาตลาดของตราสารที่ถือไว้ในส่วนลงทุนของตน และตัดสินใจอะไรควรจะทำ หรืออะไรควรจะทำและยังช่วยประเมินความเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ที่เห็นได้ชัดเจนคือ สถาบันการเงินต่าง ๆ มักใช้ผลการจัดอันดับเครดิตช่วยในการตัดสินใจปล่อยกู้ของตน นอกจากนั้นแล้วยังสามารถนำเอาผลการจัดอันดับเครดิตของบัตรเงินฝากที่สถาบันการเงินต่าง ๆ ออกมาขาย มาช่วยในการปล่อยกู้ระหว่างธนาคารได้อีกด้วย และยังให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์วิจัย ตามปกติเมื่อสถาบันจัดอันดับเครดิตจัดอันดับตราสารใดแล้ว มักจะนำข้อมูลออกมาเผยแพร่เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลในการจัดอันดับ ซึ่งจะมีข้อมูลเกี่ยวกับตราสารที่ออกใหม่ รวมทั้งเกี่ยวกับบริษัทและอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนั้น การจัดอันดับความน่าเชื่อถือยังเป็นปัจจัยสนับสนุนให้นักลงทุนต่างประเทศนิยมลงทุนในตราสารหนี้มากขึ้นอีกด้วย

ในส่วนของผู้ออกตราสาร การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ หรือการจัดอันดับเครดิตนี้จะช่วยให้ผู้ออกตราสารสามารถเข้าถึงแหล่งระดมเงินได้ง่ายขึ้น เพราะผลการจัดอันดับจะเผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง สถาบันการเงินต่าง ๆ ที่สนใจลงทุนในตราสารสามารถรับรู้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี เปรียบเสมือนการออกประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ออกตราสาร นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้ออกตราสารมีเสถียรภาพอีกด้วย เพราะข้อมูลที่สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือเผยแพร่ช่วยให้นักลงทุนมีความมั่นใจในตัวผู้ออกตราสารมากขึ้น ทั้งยังช่วยลดต้นทุนของผู้ออกตราสารคือทำให้สามารถระดมทุนได้ในต้นทุนที่ต่ำลง ช่วยให้การระดมเงินทุนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพราะระดมเงินได้กว้างขวางมากขึ้น อีกทั้งมีสกุลเงินและระยะเวลาการกู้ให้เลือกมากขึ้น

นอกจากนั้นในส่วนของสถาบันการเงิน การจัดอันดับความน่าเชื่อถือช่วยให้ภาคเอกชนที่จะทำหน้าที่ประกันการจำหน่าย (Underwrite) สามารถใช้การจัดอันดับความน่าเชื่อถือในการวางแผน การกำหนดราคา ตลอดจนชี้ช่องทางการจำหน่ายให้แก่ลูกค้าได้ และในส่วนของรัฐบาลเองก็สามารถใช้การจัดอันดับเครดิตให้เป็นประโยชน์ในการควบคุม เช่น ผู้ที่จะออกตราสารใหม่จำเป็นต้องได้รับการจัดอันดับเสียก่อน

สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทย หรือที่เรียกโดยย่อว่า ทริส นั้น มีการบริการแก่ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการทั่วไปซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ บริการจัดอันดับเครดิต บริการจัดอันดับการดำเนินงาน และบริการสารสนเทศ

บริการจัดอันดับเครดิต ถือเป็นบริการหลักของทริส ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ การจัดอันดับเครดิตองค์กร และการจัดอันดับเครดิตตราสารหนี้

การจัดอันดับเครดิตองค์กร เป็นการประเมินความสามารถทางธุรกิจและการเงิน รวมทั้งความพร้อมในการชำระหนี้โดยทั่วไปของหน่วยงานนั้น ๆ โดยยังไม่ได้มุ่งที่ตราสารหนี้ใดโดยเฉพาะ การจัดอันดับเครดิตประเภทนี้นอกจากจะใช้เพื่อเตรียมตัวสำหรับการออกตราสารหนี้ในอนาคตแล้ว อันดับเครดิตที่ดียังช่วยเสริมสร้างภาพพจน์องค์กรได้เป็นอย่างดี ในขณะที่อันดับเครดิตที่ไม่เป็นที่น่าพอใจจะกระตุ้นให้หน่วยงานทำการปรับปรุงธุรกิจให้ดีขึ้นอีกด้วย

การจัดอันดับเครดิตตราสารหนี้ เป็นการประเมินความสามารถความพร้อมในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นตามระยะเวลา และเงื่อนไขของตราสารหนี้โดยเฉพาะ ซึ่งจะใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจของนักลงทุน หรือใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกันการจำหน่ายตราสารในการแนะนำลูกค้า และกำหนดราคาตราสาร

วิธีการจัดอันดับเครดิตของสถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งแรกของประเทศไทย (บริษัท ไทยเรตติ้ง แอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด) จะมีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานแน่นอน โดยนักวิเคราะห์จะอิงรูปแบบและกฎเกณฑ์ดังกล่าวในการวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับเครดิต ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะละเอียดและครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะเป็นข้อมูลภายในของบริษัทในเรื่องทั่ว ๆ ไป และรวมทั้งข้อมูลที่เป็นความลับที่มีผลต่อการจัดอันดับเครดิต ข้อมูลดังกล่าวจะเก็บไว้เป็นความลับสำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดอันดับเครดิตเท่านั้น โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำมาพิจารณาวิเคราะห์ให้หน้าหนักความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ในทุกแง่มุมโดยนักวิเคราะห์และคณะกรรมการจัดอันดับเครดิตที่มีประสบการณ์ โดยมีการใช้ข้อมูลทางการเงินจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมดมาจัดเป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ รวมทั้งเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของ

สแตนดาร์ดแอนด์ปัวร์ (Standard & Poor's หรือเอสแอนด์พี) แต่แม้ว่าเทคนิควิธีการจัดอันดับเครดิตของทริสจะอิงวิธีการของ เอสแอนด์พี แต่ด้วยพื้นฐานสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินธุรกิจการจัดอันดับเครดิตของทริส ไม่ใช่การลอกเลียนแบบแต่จะเป็นการนำเอาวิทยาการที่ได้รับจาก เอสแอนด์พี มาประยุกต์ใช้เพื่อให้มีระบบการจัดอันดับเครดิตที่เหมาะสมกับธุรกิจในประเทศไทย

ขั้นตอนในการจัดอันดับเครดิตนั้น เมื่อผู้ออกตราสารหนี้ยื่นขอจัดอันดับ ทริสจะปกปิดข้อมูลเป็นความลับ แม้แต่ชื่อของบริษัทก็จะไม่เปิดเผย จนกระทั่งกระบวนการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนการศึกษาวิจัยของทีมิวิเคราะห์ ขั้นตอนประมวลข้อมูล และประชุมปรึกษาหารือกับผู้บริหารบริษัทลูกค้า จนถึงทีมิวิเคราะห์สรุปผลและจัดประชุมคณะกรรมการจัดอันดับเครดิต ซึ่งจะประกอบไปด้วย ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ระดับอาวุโสของบริษัท และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์สูงทางด้านสินเชื่อและแวดวงธุรกิจ

คณะกรรมการจัดอันดับเครดิตจะทำการวินิจฉัยผลการจัดอันดับ การจัดอันดับนั้นจะใช้สัญลักษณ์ตัวอักษร A B C D โดยแบ่งช่วงอันดับเป็น 10 อันดับ สัญลักษณ์ลำดับสูงสุดได้แก่ AAA ซึ่งหมายถึงตราสารที่มั่นคงมาก มีความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยสูงสุด สัญลักษณ์รองลงมาได้แก่ AA A BBB BB B CCC CC C และ D สำหรับสัญลักษณ์สุดท้ายคือ D หมายถึง ตราสารที่มีสภาพผืดนัดชำระหนี้ ไม่สามารถชำระคืนตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ทริสได้นิยามบริษัทมาตรฐานเฉลี่ยในตลาดไว้เท่ากับ BBB และจะสงวนเกรด AAA ไว้สำหรับบริษัทที่ได้วิเคราะห์แล้วว่ามีความน่าเชื่อถือสูงสุด เมื่อทำการวินิจฉัยผลการจัดอันดับเครดิตเรียบร้อยแล้ว จึงทำการแจ้งผลแก่ผู้ออกตราสารหนี้ กรณีที่ผู้ออกตราสารยอมรับผล ทริสจะประกาศผลต่อสาธารณชน โดยจะขอความร่วมมือสื่อมวลชนทุกสาขาเผยแพร่การประกาศผลอย่างทั่วถึง แต่ในกรณีที่ผู้ออกตราสารไม่ยอมรับผล ผู้ออกตราสารสามารถอุทธรณ์ผลการจัดอันดับ โดยเสนอข้อมูลเพิ่มเติมแก่ทริสสำหรับการพิจารณาทบทวน ต่อจากนั้น ทริส จะแจ้งผลการทบทวนแก่ผู้ออกตราสาร เพื่อจะตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าผู้ออกตราสารจะตกลงให้ทริสประกาศผลการจัดอันดับต่อสาธารณชน หรือจะถอนคำร้องขอจัดอันดับ ในการจัดอันดับนั้นจะมีกำหนดระยะเวลาในการจัดอันดับ ความน่าเชื่อถือ ซึ่งเมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนดก็จะมีการจัดลำดับให้ใหม่ รวมทั้งหากมีกรณีที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงเข้ามากระทบก็จะต้องมีการจัดอันดับใหม่เพื่อดูการเปลี่ยนแปลง

บริการจัดอันดับการดำเนินงาน (Performance rating) เป็นการวิเคราะห์จัดอันดับเครดิตให้แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยอาศัยกระบวนการของการจัดอันดับเครดิตมาประยุกต์ใช้ ซึ่งมีคณะกรรมการจัดอันดับการดำเนินงานที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีชื่อเสียง และมีความชำนาญในหลายด้านจากหน่วยงานต่าง ๆ กัน ร่วมกันพิจารณาวินิจฉัยผลอันดับการดำเนินงาน เพื่อควบคุมและกลั่นกรองให้ขั้นตอนการจัดอันดับการดำเนินงานส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างเหมาะสม คณะกรรมการจะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิประมาณ 6-8 คน โดยมีกรรมการที่เป็นตัวแทนจากภาครัฐไม่เกินครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ทริสอาจจะเชิญ

ผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้ข้อมูลและความคิดเห็นเฉพาะทางโดยไม่รวมออกเสียง สำหรับ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลการจัดอันดับการดำเนินงานตามระดับความสามารถเป็น 5 ระดับคือ A B C D และ E อันกับการดำเนินงานเหล่านี้อาจต่อท้ายด้วยเครื่องหมายบวก (+) หรือลบ (-) เพื่อแยกแยะ ความแตกต่างของความสามารถของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจในอันดับการดำเนินงานเดียวกัน เช่น A- หรือ B+ เป็นต้น แต่จะไม่มีเครื่องหมายบวก (+) สำหรับการดำเนินงานสูงสุดคือ A และเครื่องหมายลบ (-) สำหรับ อันดับการดำเนินงานต่ำสุดคือ E

การจัดอันดับการดำเนินงานจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ ในการวางแผนการจัดการ การติดตามและการประเมินผล ตลอดจนการควบคุมดูแลภายในองค์กร และในกรณีที่ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจประสงค์ จะเผยแพร่ผลการจัดอันดับการดำเนินงานต่อสาธารณชน ก็จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ในฐานะเจ้าของกิจการและผู้ใช้บริการให้ได้รับทราบการดำเนินงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ และยังเป็น ประโยชน์ต่อรัฐบาลซึ่งจะใช้ข้อมูลดังกล่าวในการกำกับดูแลด้วย

การจัดอันดับการดำเนินงานของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ เป็นกระบวนการวิเคราะห์และประเมิน การดำเนินงานของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจใน 3 ด้านด้วยกันคือ ด้านประสิทธิผล (effectiveness) ด้านประสิทธิภาพ (efficiency) และด้านการพัฒนาองค์กร (organizational development)

นอกจากบริการจัดอันดับการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจแล้ว ทริส ยังได้รับเป็นที่ปรึกษาเพื่อประเมินผล การดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ในโครงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจให้แก่กรมบัญชีกลางอีกด้วย ซึ่งการวิเคราะห์การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจจะใช้ข้อมูลจากรัฐวิสาหกิจและแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ โดยกระบวนการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจจะครอบคลุมถึง 3 ประเด็นหลักคือ ด้านประสิทธิผล ด้านประสิทธิภาพ และด้านการพัฒนาองค์กร โดยการประเมินจะพิจารณา รวมถึง การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ตลอดจนโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย

บริการสารสนเทศ ทริสจัดทำสิ่งพิมพ์ชื่อ “ข่าวเครดิต” หรือ “CreditNews” ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เนื้อหาประกอบด้วยข้อมูลเชิงวิเคราะห์อันดับเครดิตขององค์กรหรือตราสารหนี้ของหน่วยงานที่ทริสได้ จัดอันดับเครดิตและประกาศผลต่อสาธารณะไปแล้ว ข้อมูลดังกล่าวจะครอบคลุมรายละเอียดทั้งในส่วนของ อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการเงิน ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์แก่นักลงทุนและนักธุรกิจทั้งใน และต่างประเทศ

นอกจากนี้ ทริสได้ขยายบริการข้อมูลข่าวสารในระบบออนไลน์สู่เครือข่ายศูนย์ข้อมูลระหว่างประเทศที่สำคัญคือ Bloomberg และ Reuters รวมทั้งเครือข่ายในประเทศคือ Bisnews ในชื่อ **TRISLINE (ทริสไลน์)** เนื้อหาประกอบด้วยข้อมูลรวมของเศรษฐกิจไทย เช่น ภาวะอุตสาหกรรม กฎระเบียบเกี่ยวกับตราสารหนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับหุ้นกู้ที่ซื้อขายในตลาดรองตราสารหนี้ทั้งที่มีและไม่มีอันดับเครดิตจากทริส รวมทั้งข้อมูลการซื้อขายตราสารหนี้ ตลอดจนเนื้อหาของ "ข่าวเครดิต"

บริการสารสนเทศอีกรูปแบบหนึ่งที่ทริส ให้บริการคือ **"TRISSTAT" (ทริสสแตท)** เป็นบริการซอฟต์แวร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลอื่น ๆ โดยทริสได้รวบรวมข้อมูลจากทุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทำการปรับข้อมูลให้ทันสมัยทุกไตรมาส "ทริสสแตท" จึงสามารถใช้ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ระหว่างบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกัน และต่างอุตสาหกรรม ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และนักวิเคราะห์สินเชื่อในการดำเนินงานวิเคราะห์วิจัยได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาตราสารหนี้สำหรับประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย ไม่ใช่สิ่งที่ทำได้ง่ายนัก แม้ว่าอุปสรรคหลายประการในอดีตได้รับการแก้ไขไปในทางที่ดีแล้วก็ตาม เช่น การแก้ปัญหาทางด้านกฎหมาย ทำให้สามารถออกตราสารหนี้ได้ง่ายขึ้น การจัดตั้งสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating agency) การจัดตั้งตลาดรองสำหรับตราสาร เป็นต้น แต่ทั้งหมดนี้ยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาส่วนอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกหลายประการ

บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (ทริส) เป็นสถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งถือเป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่งแต่แตกต่างจากธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนทั่วไป ทั้งในด้านเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน ซึ่งธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนนั้นให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน และคำนึงถึงผลกำไรสูงสุดเป็นสำคัญ แต่ ทริส ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตราสารหนี้ที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกด้านวิเคราะห์ และประเมินความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้และทำหน้าที่เสมือนเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อให้แก่ นักลงทุน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแผนพัฒนาระบบการเงินของประเทศในการพัฒนาตลาดทุนและตลาดตราสารหนี้ การจัดอันดับเครดิตจะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุน ผู้ออกตราสาร และสถาบันการเงิน ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลอันดับเครดิตประกอบการพิจารณาดำเนินธุรกิจได้อย่างดี

ในประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งรวมประเทศไทยด้วยนั้น ดูเหมือนว่าสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าใดนัก คนยังไม่รู้จักว่าสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือคืออะไร มีหน้าที่และบทบาทอย่างไร ใครจะได้รับประโยชน์บ้าง บางคนเข้าใจว่าสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือจะให้การจัดอันดับหลักทรัพย์ที่

ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น น้อยคนจะเข้าใจว่าสถาบันจัดอันดับเครดิตมีหน้าที่ในการจัดชั้นคุณภาพของตราสารหนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตราสารหนี้ชนิดที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ทั้งนี้เนื่องด้วยการพัฒนาตราสารหนี้และงานจัดอันดับเครดิตเป็นเรื่องใหม่ในวงการธุรกิจ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการเผยแพร่ข่าวกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่เช่นนี้

การทำให้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นที่รู้จักและยอมรับในหมู่ผู้เกี่ยวข้องนั้น บริษัทไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (ทริส) มีนโยบายการประชาสัมพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว อันเนื่องด้วยนโยบายการดำเนินงานและบริหารงานของคณะกรรมการที่ต้องการให้ ทริส รักษาภาพลักษณ์ความเป็นกลาง และความน่าเชื่อถือให้คงอยู่ตลอดไป เพราะความเป็นกลาง และความน่าเชื่อถือเป็นสิ่งสำคัญมากในธุรกิจประเภทนี้ มีคนจำนวนมากสงสัยว่าสถาบันจัดอันดับเครดิตทำอะไร และจะเชื่อถือได้อย่างไรว่ากระบวนการจัดอันดับเครดิต ของ ทริส โปร่งใส ยุติธรรม เป็นเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถเชื่อถือได้ หรือจะมีผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดอันดับหรือการประเมินผลหรือไม่ และทำอย่างไรที่จะทำให้ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายหันมาสนใจใช้บริการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ อันเป็นนวัตกรรมทางการเงินในรูปแบบใหม่ อันจะเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการเงินของประเทศในรูปแบบหนึ่งได้ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์เพื่อความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนความเชื่อถือในกระบวนการจัดอันดับเครดิต ตลอดจนโน้มน้าวใจให้มาใช้บริการจัดอันดับความน่าเชื่อถือจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การทำให้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นที่รู้จักและยอมรับในหมู่ผู้เกี่ยวข้องนั้น บริษัทไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (ทริส) จำเป็นต้องปูพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจในเรื่องของตลาดตราสารหนี้แก่กลุ่มเป้าหมายให้กระจ่าง เพราะหากมีความเข้าใจในเรื่องของตราสารหนี้ดี ก็จะเข้าใจในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดตราสารหนี้ รวมถึงเรื่องของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้ดียิ่งขึ้น ณ จุดนี้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทย (บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด หรือ ทริส) ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาตลาดตราสารหนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาในการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่กลุ่มเป้าหมาย และประชาสัมพันธ์องค์กรให้เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ขององค์กรให้เป็นที่รู้จัก และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในงานวิเคราะห์ได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยสื่อแต่ละประเภทต่างก็มีข้อจำกัดในตัวเอง สื่อแต่ละชนิดจะมีคุณลักษณะและคุณสมบัติ รวมถึงการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และตรงตามวัตถุประสงค์เป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึง

และเนื่องด้วยการจัดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นเรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความคิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ให้แก่

กลุ่มเป้าหมายโดยใช้การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพราะการสื่อสารจะช่วยสร้างความเข้าใจ ตลอดจนความรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้ ดังนั้นการให้ข้อมูลความรู้ ตลอดจนข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของ หริส ผ่านสื่อต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง ดังที่มีผู้กล่าวว่า การสื่อสารสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อกับมวลชนได้ทุกระดับ และยังใช้เป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงความเห็นพ้องต้องกันของปัจเจกชนใน ส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างทางสังคมเข้าด้วยกัน เป็นมวลชน หรือสาธารณสมบัติ ตลอดจนให้ความรู้ และ สารสนเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดี และถูกต้องให้เกิดขึ้นภายในหน่วยย่อยต่าง ๆ ในมวลชน (นันทวัน สุชาติ และประมวญ บุญยะโทตระ 2531:471)

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือในการมุ่งพัฒนาตราสารหนี้ และ เผยแพร่การจัดอันดับเครดิตให้เป็นที่รู้จัก และยอมรับนั้น สถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งประเทศไทย (หริส) จึงวางแผนการประชาสัมพันธ์โดยการใช้สื่อในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล ฯลฯ ทั้งนี้ เนื่องด้วยสื่อแต่ละประเภทจะมีคุณลักษณะ และคุณสมบัติที่แตกต่างกันไปเฉพาะตัว สำหรับสื่อ ที่สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์นั้นสามารถแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ตามที่ กล่าวข้างต้นได้ดังนี้คือ

1. **สื่อโทรทัศน์** โดยการออกอากาศในรายการประเภทสนทนาหรืออภิปรายปัญหาเศรษฐกิจต่าง ๆ อาทิเช่น รายการองศาเศรษฐกิจ รายการคุยเฟื่องเรื่องเงิน รายการการบริหารยุคโลกาภิวัตน์ รายการมันนี่ทอล์ค ของไทยสกาย ฯลฯ เป็นต้น
2. **สื่อวิทยุ** เป็นการออกอากาศการให้สัมภาษณ์ของ กรรมการผู้จัดการ รวมทั้งผู้บริหารที่สำคัญ ของหริส โดยมีประเด็นเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน ที่กำลังได้รับความสนใจ การให้ สัมภาษณ์ทางสื่อวิทยุ นั้นเป็นการออกอากาศผ่านรายการของสถานีต่าง ๆ เช่น รายการ “โลกทัศน์การจัดการ” ของสถานีวิทยุเครือเนชั่น หรือรายการวิทยุผู้จัดการ ในช่วง เศรษฐกิจหน้าต่างโลก
3. **สื่อหนังสือพิมพ์**
  - ลงประกาศผลการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ ที่สถาบันจัดอันดับ ความน่าเชื่อถือดำเนินการเสร็จสิ้น โดยหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น เป็นผู้ได้รับเกียรติเลือกเป็น ผู้เผยแพร่ผลการจัดอันดับอย่างเป็นทางการในแต่ละครั้ง
  - ลงข่าวทั่วไปของ หริส เมื่อมีความคืบหน้า หรือประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน จัดอันดับความน่าเชื่อถือซึ่งเป็นที่สนใจ โดยอาจเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร าระดับสูง เช่น กรรมการผู้จัดการ หรือข้อมูลที่ได้จากการเข้าร่วมการแถลงข่าวโครงการ

ต่าง ๆ ของ ทริส

- ลงข่าวที่ ทริส จัดทำขึ้นในลักษณะ Press Release เพื่อแจกให้แก่หนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ เมื่อมีเรื่องสมควรแก่การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ
- ลงบทสัมภาษณ์กรรมการผู้จัดการ หรือผู้บริหารของทริส ในประเด็นทั่วไปที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจ

4. **สื่อ Internet** ทริสให้บริการข้อมูลและข่าวสารผ่านทางสื่อ Internet มีโฮมเพจอยู่ที่ <http://www.tris.tnet.co.th/> การให้บริการข้อมูลผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของทริส นี้เป็นการเข้าถึงผู้ที่ต้องการรับข่าวสารข้อมูลทั้งในประเทศไทย และทั่วโลก ซึ่งสามารถแบ่งสื่ออินเทอร์เน็ตออกได้เป็น 3 ส่วนหลักด้วยกันดังนี้
  - ข้อมูลด้านการจัดอันดับการดำเนินงาน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปในเรื่องการจัดอันดับกระบวนการจัดอันดับ ค่าธรรมเนียมในการให้บริการ ค่าจำกัดความสัญญาลักษณะต่าง ๆ
  - ข้อมูลและข่าวสารทั่วไปของบริษัท ได้แก่ ประวัติการดำเนินงานของบริษัท การแถลงข่าวข่าวสารเรื่องการจัดงานสัมมนาที่ทริสจัดขึ้น
  - บริการอื่น ๆ เช่น ข่าวเครดิต TRISLINE (ทริสไลน์) และ TRISSTAT (ทริสสแตท)
5. **การจัดสัมมนา** มุ่งสร้างความรู้ และความเข้าใจในเรื่องการจัดอันดับความน่าเชื่อถือและการจัดอันดับการดำเนินงาน หรือเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดตราสารหนี้ที่อยู่ในความสนใจ ทั้งนี้เพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์หลักของ ทริส คือเพื่อให้ความรู้ และเป็นการปูพื้นฐานความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ให้แก่ประชาชนทั่วไป ตลอดจนบุคลากรของหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์รองในการประชาสัมพันธ์องค์กรให้เป็นที่รู้จัก และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี การสัมมนานี้ ทริส จะจัดขึ้นปีละครั้ง ในช่วงโอกาสครบรอบการดำเนินงานของ ทริส โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมสัมมนาแต่อย่างใด เนื่องด้วย ทริส มีนโยบายหลักในการจัดสัมมนาครบรอบการดำเนินงานเพื่อตอบแทนสังคม
6. **วารสารข่าวเครดิต หรือ "CreditNews"** เป็นวารสารซึ่งมีเนื้อหาเนื้อหาประกอบด้วยข้อมูลเชิงวิเคราะห์อันดับเครดิตขององค์กรหรือตราสารหนี้ของหน่วยงานที่ทริสได้จัดอันดับเครดิต และประกาศผลต่อสาธารณะไปแล้ว ข้อมูลดังกล่าวจะครอบคลุมรายละเอียดทั้งในส่วนของอุตสาหกรรม ธุรกิจ และการเงิน ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์แก่นักลงทุนและนักธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ โดยจัดพิมพ์ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ช่วงเวลาเกือบ 4 ปี ที่ทริสดำเนินงานในฐานะสถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งแรกของประเทศไทยมี

ส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนั้น ทริส ได้ใช้การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อเฉพาะกิจ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ หรือเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานได้

เนื่องด้วยกลุ่มวณิชชานการ เป็นกลุ่มที่มีบทบาทในด้านการเป็นที่ปรึกษาด้านการเงินให้แก่บริษัทผู้ว่าจ้างต่าง ๆ เป็นผู้ให้คำแนะนำด้านการเงินแก่นักลงทุน ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานระหว่าง ทริส กับบริษัทผู้ว่าจ้างในการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้ จึงถือได้ว่ากลุ่มวณิชชานการเป็นกลุ่มที่จะต้องศึกษาหาข้อมูล ตลอดจนความเคลื่อนไหวในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการเงินอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทั้งนี้รวมถึงสื่อประชาสัมพันธ์ของ ทริส ด้วย ดังนั้น เพื่อประเมินผลเนื้อหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของ ทริส ที่เผยแพร่แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มวณิชชานการในแง่ของการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่กลุ่มวณิชชานการได้รับ และศึกษาว่ากลุ่มวณิชชานการที่มีความแตกต่างในเรื่องลักษณะทางประชากร เช่น เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงาน ของวณิชชานการ มีผลต่อความพึงพอใจในข่าวสารที่ได้รับ ตลอดจนมีผลต่อการใช้ประโยชน์จากข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของ ทริส หรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของทริสให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของ ทริส ในกลุ่มวณิชชานการของสถาบันการเงินในประเทศไทยที่มีคุณลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของ สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยในกลุ่มวณิชชานการของสถาบันการเงินในประเทศไทยที่มีคุณลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยในกลุ่มวณิชชานการของสถาบันการเงินในประเทศไทยที่มีคุณลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยกับการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยในกลุ่มวณิชชานการของสถาบันการเงินในประเทศไทย
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยของกลุ่มวณิชชานการกับความพึงพอใจในข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยในกลุ่มวณิชชานการของสถาบันการเงินในประเทศไทย

ความน่าเชื่อถือแห่งประเทศไทยในกลุ่มวณิชนากรของสถาบันการเงินในประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาวิจัยในกลุ่มวณิชนากรของสถาบันการเงินในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากวณิชนากรเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสถาบันจัดอันดับเครดิต ดังนั้นวณิชนากรเหล่านี้จะสามารถให้ข้อมูล หรือแสดงความคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเนื้อหาข่าวสารของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทย (บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด) ให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต วารสารข่าวเครดิต สื่อเฉพาะกิจ ซึ่งในที่นี้คือการจัดการสัมมนา โดยไม่นำ TRISLINE และ TRISSTAT มาศึกษาวิจัยด้วย ทั้งนี้เนื่องด้วย TRISLINE รวมทั้ง TRISSTAT นั้นเป็นบริการสารสนเทศที่ถือเป็นผลิตภัณฑ์ของ ทริส ที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายต่างประเทศ ดังนั้นจึงไม่นำมารวมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง TRISSTAT นั้น เนื่องด้วยเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์อุตสาหกรรมทั่วไป จึงไม่ถือเป็นสื่อที่ควรมาประเมิน จึงไม่นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

นิยามศัพท์ในการวิจัย

ความพึงพอใจที่ได้รับ หมายถึง ระดับของความพึงพอใจที่กลุ่มวณิชนากร ของสถาบันการเงินภายในประเทศไทยจะได้รับจากเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ ด้านรูปแบบการนำเสนอ

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การนำข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่ได้รับมาใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ในการทำงาน ได้แก่ ติดตามความเคลื่อนไหวของธุรกิจ นำมาใช้พัฒนาธุรกิจหรือองค์กร ใช้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ข้อเท็จจริงของปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านตราสารหนี้ ใช้เป็นข้อมูลที่จะนำไปอ้างอิงที่น่าเชื่อถือได้ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาด้านตราสารหนี้ และด้านเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไปมากขึ้น

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดตามข่าวสารของสถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งประเทศไทย (บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด) ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ซึ่งประกอบด้วย วารสารข่าวเครดิต สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และการเข้าร่วมการสัมมนาที่ หริส จัดขึ้น โดยดูถึงความถี่ในการเปิดรับ และสื่อที่นิยมเปิดรับ

การจัดอันดับ หมายถึง รูปแบบในการวิเคราะห์ เพื่อช่วยนักลงทุนประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ออกตราสารให้ผลตอบแทนที่แน่นอน การจัดอันดับดูจาก 3 ประการหลัก คือ

- โอกาสการผิคนัดคืนชำระหนี้ คือดูความสามารถและความตั้งใจของผู้ออกตราสารที่จะชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยจนครบถ้วนและตรงตามเวลา
- ลักษณะของตราสารหนี้ที่ถูกรประเมิน การชำระคืน ซึ่งต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของตราสารนั้น
- ความคุ้มครองแก่ผู้ถือตราสาร ซึ่งหนี้โดยสิทธิมีก็จะได้รับการจัดอันดับต่ำกว่าหนี้บุริมสิทธิ

สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การใช้สื่อต่าง ๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งในที่นี้คือ วารสารข่าวเครดิต และสื่อเฉพาะกิจ ในที่นี้ได้แก่ การจัดงานสัมมนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กร และเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายซึ่งคือกลุ่มวาณิชชานการของสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มวาณิชชานการของสถาบันการเงินต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้แก่

กลุ่มวาณิชชานการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารไทย และธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย

กลุ่มวาณิชชานการ หมายถึง กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาการลงทุนของสถาบันการเงินต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งในที่นี้หมายถึงกลุ่มวาณิชชานการของบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารไทย และธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย

ลักษณะทางประชากร หมายถึง ปัจจัยทางประชากรที่จะนำมาศึกษา ในที่นี้ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาทำงาน รายได้ต่อเดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประกอบการตัดสินใจในการวางแผนผลิตสื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ของผู้รับมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ต่อไป